

Miljøbeskyttelsesloven og arbejdsmiljøet

Dansk Affaldsforening - 23. marts 2022

Miljøbeskyttelsesloven og arbejdsmiljø

- Er arbejdsmiljøhensyn saglige og relevante hensyn efter miljøbeskyttelsesloven?

NEJ

Miljøbeskyttelseslovens formålsbestemmelse

- *Loven skal medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.*
- *Stk. 2. Med denne lov tilsigtes særligt*
 - 1) *at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper,*
 - 2) *at tilvejebringe hygiejnisk begrundede regler af betydning for miljøet og for mennesker,*
 - 3) *at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer,*
 - 4) *at fremme anvendelse af renere teknologi og*
 - 5) *at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldshåndtering.*

Miljøbeskyttelsesloven og arbejdsmiljø

- Må indsamlingsordninger tilrettelægges på en måde, som er i strid eller uforenelig med arbejdsmiljølovgivningen?

NEJ

- Hvordan får vi det så til at spille sammen?

Henteordningerne

- Problemerne opstår typisk i henteordningerne for husholdninger
 - Der er i affaldsbekendtgørelsen krav om følgende 10 henteordninger:
 - Madaffald (§ 20, stk. 1)
 - Papiraffald (§ 21, stk. 1)
 - Papaffald (22, stk. 1)
 - Glasaffald (23, stk. 1)
 - Metalaffald (§ 24, stk. 1)
 - Plastaffald (§ 25, stk. 1)
 - Mad- og drikkekartonaffald (§ 26, stk. 1)
 - Farligt affald (§ 27, stk. 1)
 - Tekstilaffald (§ 28, stk. 1 – pr. 1. juli 2023)
 - Restaffald (§ 33, stk. 1)
 - Dog bringeordning en del af året i sommerhusområder

Henteordningerne

- Hvilke krav stilles til de kommunale henteordninger?
 - Affaldsbekendtgørelsens § 45, stk. 1:
 - *Kommunalbestyrelsen **skal** for indsamlingsordninger i form af henteordninger stille krav til:*
 - 1) ***Emballering af affald.***
 - 2) ***Beholdertype.***
 - 3) *Opbevaring af affald.*
 - 4) *Kapacitet for beholdere.*
 - 5) ***Anbringelse af beholdere, herunder adgangsveje.***
 - 6) *Anvendelse af beholdere.*
 - 7) *Fyldning af beholdere.*
 - 8) *Renholdelse af beholdere.*
 - 9) ***Afhentning af beholdere.***

Definition på henteordning

- Der er ikke i affalds- eller affaldsaktørbekendtgørelsen en retligt bindende legaldefinition på hente- eller bringeordning
- Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 27:
 - *Indsamling: Afhentning af affald, herunder indledende sortering og indledende oplagring af affald med henblik på transport til et affaldsbehandlingsanlæg.*
- Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 28:
 - *Indsamlingsordning: En regulativbestemt ordning, hvor kommunen overtager ansvaret for affaldets videre håndtering ved opsamlingsstedet, og som er organiseret som en hente- eller en bringeordning.*

Definition på henteordning

- Genbrugspladsen skal dog være en bringeordning:
- Affaldsbekendtgørelsens § 34:
 - *Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning som en bringeordning, der giver husholdninger i kommunen adgang til mindst én genbrugsplads.*
- Indsamlingsordningen er et bredt begreb
- Kravet om mindst én genbrugsplads tyder på, at bringeordningen også er det...
 - Der skal ikke så meget til...

Definition på henteordning

- Miljøstyrelsens **Vejledning** om indsamling af husholdningsaffald
 - (udateret)
 - Justitsministeriets Vejledning om Lovkvalitet / Vejledning om udarbejdelse af administrative forskrifter (s. 9 og s. 158ff.):
 - *Vejledningsformen anvendes ved udsendelse af stof, der ikke er bindende.*
 - *Vejledningsformen skal således f.eks. anvendes ved orientering om reglers indhold og baggrund og i forbindelse med meddelelser om fortolkning og administration af regler.*
 - *I vejledninger kan der også gives anvisninger på, hvordan en bestemt bindende forskrift **eksempelvis** kan tænkes overholdt.*
 - *I vejledninger må der således **aldrig** fastsættes bindende forskrifter....*

Definition på henteordning

- Miljøstyrelsens **Vejledning** om indsamling af husholdningsaffald
 - (udateret)
- Afsnit 3.1 Vejledende definition af henteordning (s. 6)
 - *Kravene til henteordning vil blive implementeret forskelligt alt efter de praktiske forhold i den pågældende kommune/område.*
 - *Mens man ved de fleste en-familieboliger har mulighed for at sortere på egen matrikel, vil mange etageboliger, tætte bykerner og ikke mindst sommerhusområder, have udfordringer med at tilbyde samme service, da logistiske udfordringer såsom plads, adgangsforhold og sæsonvariationer kan gøre sig gældende.*
 - *Der er derfor brug for at differentiere husstandsindsamlingen alt efter boligområde, hvorfor der i vejledningen opereres med følgende betegnelser for en henteordning:*

Definition på henteordning

- Miljøstyrelsens **Vejledning** om indsamling af husholdningsaffald
 - (udateret)
- Afsnit 3.1 Vejledende definition af henteordning (s. 6)
 - Husstandsindsamling
 - *Husstandsindsamling betyder, at faste beholdere er placeret på matriklen. Denne definition gælder for en-familieboliger både i byen og på landet, og skal som hovedregel anvendes ved alle de boligtyper, hvor praktiske og logistiske forhold giver mulighed for det.*

Definition på henteordning

- Miljøstyrelsens **Vejledning** om indsamling af husholdningsaffald
 - (udateret)
- Afsnit 3.1 Vejledende definition af henteordning (s. 6)
 - Husstandsner indsamling
 - *Husstandsner indsamling kan anvendes, hvis forholdene ikke tillader, at faste beholdere kan placeres på matriklen. Husstandsner indsamling betyder, at*
 - *- ved etageboliger, rækkehuse/kædehuse/tæt lav bebyggelse og tætte bykerner skal fast indsamlingsmateriel så vidt muligt placeres sådan, at beholdere er tilgængelige i umiddelbar nærhed fra boligen, dvs. kort gåafstand.*

Definition på henteordning

- Miljøstyrelsens **Vejledning** om indsamling af husholdningsaffald
 - (udateret)
- Afsnit 3.1 Vejledende definition af henteordning (s. 6-7)
 - Husstands-nær indsamling
 - - ***i sommerhusområder og ved kolonihaver skal fast indsamlingsmateriel placeres sådan, at beholderne så vidt muligt er tilgængelige i rimelig gåafstand fra boligen.***
 - ***for boliger på ikke-brofaste øer med under 200 fastboende beboere kan faste beholdere til de genanvendelige fraktioner placeres på havnefaciliteter, der benyttes af beboere på øen (dvs. på øen eller på det nærmeste fastland)***

Definition på henteordning

- Miljøstyrelsens **Vejledning** om indsamling af husholdningsaffald
 - (udateret)
- Særligt om glas (s. 7):
 - Kan fortsat indsamles i kuber uanset boligtype
 - Rimelig gåafstand
 - Tæt og tilgængeligt net af kuber

Definition på henteordning

- Miljøstyrelsens **Vejledning** om indsamling af husholdningsaffald
 - (udateret)
- Fysiske forhold (s. 7):
 - *Hvis de fysiske forhold ikke tillader indsamling efter retningslinjerne for de enkelte boligtyper og efter retningslinjerne for fast indsamlingsmateriel jf. afsnit 5.2,*
 - *bør kommunerne på anden vis sikre, at husstandsindsamlingen foregår i umiddelbar nærhed af matriklen*
 - *og som udgangspunkt i fast materiel af hensyn til arbejdsmiljøet for renovationsmedarbejderne.*

Definition på henteordning

- Sammenfattende konklusion:
 - Der er ingen retligt bindende definition på henteordning
 - Miljøstyrelsens vejledning er et relevant **udgangspunkt**
 - Hvis der er saglige og relevante hensyn, som taler for at fravige Miljøstyrelsens vejledning, kan kommunen træffe beslutning herom

Hvilke muligheder har vi så i regulativerne?

- Hvad kan vi fastsætte bindende forskrifter om i regulativerne?
- Affaldsaktørbekendtgørelsens bilag 3
 - Standardregulativ for husholdningsaffald § 1, 1. pkt.:
 - *”Formålet med dette regulativ er at fastsætte regler for håndtering af husholdningsaffald fra alle borgere og grundejere i [. . .] Kommune med henblik på at forebygge forurening, uhygiejniske forhold for miljø og mennesker og begrænse ressourceanvendelsen ved at fremme genanvendelse af affald.”*

Hvilke muligheder har vi så i regulativerne?

- Hvad kan vi fastsætte bindende forskrifter om i regulativerne?
- Affaldsaktørbekendtgørelsens bilag 3
 - Standardregulativ for husholdningsaffald § 1, 2. pkt.:
 - *”Formålet er endvidere efter miljøbeskyttelsesloven at fastsætte regler om de kommunale affaldsordningers omfang og tilrettelæggelse m.v. med henblik på at etablere og skabe rammerne for velfungerende kommunale ordninger, herunder normere de praktiske forhold i forbindelse med afviklingen af affaldsindsamlingen og -håndteringen.”*

Henteordningerne

- Hvilke krav stilles til de kommunale henteordninger?
 - Affaldsbekendtgørelsens § 45, stk. 1:
 - *Kommunalbestyrelsen **skal** for indsamlingsordninger i form af **henteordninger** stille krav til:*
 - 1) *Emballering af affald.*
 - 2) *Beholdertype.*
 - 3) *Opbevaring af affald.*
 - 4) *Kapacitet for beholdere.*
 - 5) *Anbringelse af beholdere, herunder adgangsveje.***
 - 6) *Anvendelse af beholdere.*
 - 7) *Fyldning af beholdere.*
 - 8) *Renholdelse af beholdere.*
 - 9) *Afhentning af beholdere.***

Henteordningerne

- Hvilke krav kan stilles til de kommunale henteordninger i regulativet?
 - Krav til adgangsveje i regulativet – den saglige begrundelse:
 - Høringsnotat af 10. februar 2010, j.nr. MST-7559-00014 (s. 125f.):
 - *”hensynet til at sikre en velfungerende indsamlingsordning, hvilket er et af de miljømæssige formål med regulativerne”*
 - *”en mere regelmæssig og effektiv afhentning af affaldet”*
 - *”ordningen kan fungere i praksis”*
 - *”kommunens medarbejdere kan færdes på ejendommen uden at komme til skade”*

Henteordningerne og adgangsvejen

- Kravene til adgangsvejen bør ikke være selvstændigt begrundet i hensynet til renovationsmedarbejdernes arbejdsmiljø
- Kravene til adgangsvejen skal fremgå selvstændigt af regulativet – evt. et bilag
 - Der kan ikke henvises til AT-vejledninger el.lign.
- Kravene til adgangsvejen kan ikke håndhæves som et grundejeransvar
- Grundejer skal tilbydes et alternativ til at bringe adgangsvejen i overensstemmelse med regulativet
 - Alternativet, herunder anvendelsesområdet, skal fremgå af regulativet

Henteordningerne og adgangsvejen

- Hvad kan alternativerne typisk være?
 - Beholderen kan bringes til skel
 - Høringsnotat af 10. februar 2010, j.nr. MST-7559-00014 (s. 38):
 - *Hvis borgeren, grundejeren eller virksomheden ikke ønsker at indrette sin ejendom i overensstemmelse med de krav til adgangsveje, som kommunalbestyrelsen har fastsat,*
 - *kan kommunalbestyrelsen i stedet give mulighed for, at borgeren, grundejeren eller virksomheden kan få hentet affaldet på anden vis,*
 - *herunder eksempelvis ved at lade borgeren, grundejeren eller virksomheden foranledige beholderen placeret ved skel forud for afhentning.*

Henteordningerne og adgangsvejen

- Hvad kan alternativerne typisk være?
 - Beholderen kan bringes til bestemt placering
 - Offentligt vejareal kræver tilladelse, jf. vejlovens § 80, stk. 1, nr. 1
 - Private fællesveje kræver godkendelse, jf. privatvejslovens § 66, stk. 1, nr. 1
 - Tredjemands private ejendom kræver accept (evt. tinglysning)
 - Umiddelbar nærhed
 - I rimelig gåafstand
 - Alt efter hvad de fysiske forhold tillader

Henteordningerne og adgangsvejen

- Hvad kan alternativerne typisk være?
 - Der kan betales sæргеbyr for ”vanskelig afhentning på standplads”
 - Høringsnotat af 10. februar 2010, j.nr. MST-7559-00014 (s. 38):
 - *”Det bemærkes, at Kommunalbestyrelsen kan opkræve sæргеbyr for omkostninger, som er forbundet med at afhente affaldet via en længere adgangsvej, der ikke overholder de generelle krav i et regulativ,”*

Henteordningerne og adgangsvejen

- Kan det løses i udbudsprocessen og/eller kontraktindgåelsen?
- Bekendtgørelse (1994/2020) om pligter efter lov om arbejdsmiljø i forbindelse med udbud af tjenesteydelser
 - § 3: Der skal ved udbud tages hensyn til sikkerhed og sundhed
 - Opgavebeskrivelsen skal udføres i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen
 - § 4: Udbudsmaterialet skal indeholde oplysninger om særlige og væsentlige arbejdsmiljøforhold

Henteordningerne og adgangsvejen

- § 5: Alle beføjelser skal bruges til at fremme sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig opgaveudførelse
- Umiddelbar konklusion:
 - Vanskelige arbejdsmiljøforhold skal håndteres i udbudsmaterialet og -processen
 - Det bliver vanskeligt at ”reparere” i regulativet eller løse i medfør af miljøbeskyttelsesloven...

Kontakt

Jacob Brandt
Advokat (L), partner
Tlf. 21 31 54 03
E-mail: jab@codexlaw.dk